

2/56-14
12.XII

6

DRUSTVO MUZEJSKO-KONZERVATORSKIH RADNIKA NRH

Z A G R E B

U vezi elaborata prof. Franjkovica o otvaranju Etnografskog muzeja FNRJ u Opatiji, Uprava naseg muzeja je odgovorila prije 4 mjeseca Savjetu za prosvjetu i kulturu NRH. U tom obrazlozenju smo bili skoro doslovce istoga misljenja kao i Upravni odbor drustva muzejsko-konzervatorskih radnika NRH u Zagrebu, te i Vama ovaj puta prilazemo nase obrazlozenje.

1. Prof. Franjkovic je u svom elaboratu nije imao na umu da je Opatija jedno moderno turisticko mjesto za razliku od Dubrovnika koji je prvenstveno historijski ambijent a naknadno turisticki te ih se ne moze ni u kom slucaju komparirati. U stranom svijetu Opatija je poznata kao moderno turisticko mjesto za razliku od Dubrovnika kao i za Veneciju zna kao za gradove bujne proslosti. Ono sto turista trazi u Dubrovniku ne trazi u Opatiji. U inostranstvu je Opatija afirmirana po svojim hotelima, komforu, ljepoti prirode, mora i zabavama.
2. Istina je da se u Opatiji preko turisticke sezone radi nase afirmacije pred inozemstvom treba odrzavati sto vise umjetnickih festivala, izlozbi i raznih drugih kulturnih priredbi, ali u krajnoj liniji sve to ide za tim da se gostima ucini boravak ljepsim, udobnijim i zanimljivijim. Za vrijeme zime Opatija je mrtvo mjesto, zivot u Opatiji pocinje u turistickoj sezoni. Prema tome sve te priredbe su iskljucivo vezane za turisticku sezonu i ne rentiraju se u zimi.
3. Stranac koji dodje u Opatiju da se odmara, kroz Rijeku prodje ili kao kroz tranzitno mjesto ili dodje da posjeti Rijeku kao oblizni grad. U Rijeci mu se namece samo po sebi da pogleda muzeje i galerije u sto se Uprava ovog muzeja uvjerila kroz proteklih 10 godina. Nasu narodnu umjetnost u Opatiji samoj reprezentira kulturno-umjetnicko drustvo Zora sa svojim sarolikim folklornim programom sa kojim nastupa za citave sezone. Stranac se na takvoj priredbi upozna sa bogatstvom nase narodne umjetnosti i narodnih nosnja. Pored toga nasu nacionalnu umjetnost i kulturu reprezentiraju u Opatiji koncerti nasih prominentnih muzicara i pjevaca, zatim izlozbe Uluh-a u umjetnickom salonu i pojedinih umjetnika. Dosada se sve to pokazalo kao veliki doprinos nasej afirmaciji pred inozemstvom.
4. Uprava ovog muzeja je u niz navrata pokusala da u okviru svoga djelovanja organizira jednu izlozbu materijalne kulture jugoslaven-skog sela u Rijeci ili u Opatiji uzimajuci u obzir znacenje Rijeke i Opatije kao vrata Jugoslavije. Upravi muzeja je bilo jasno da stranac koji dodje u Rijeku, ne ide u Makedoniju ili u Beograd, te da mu je potrebno prikazati sve ono sto se moze prikazati na opcem jugoslavenkom planu. Ta je ideja upravo potekla od Povjesnog drustva Hrvatske u Rijeci, na cijju je inicijativu je nas kustos isao u Etnografski muzej Hrvatske u Zagreb, da bi se dogovorio o organizaciji takve izlozbe. Etnografski muzej Hrvatske se odazvao sa razumijevanjem nasim

prijedlozima, ali ~~za~~ iz tehnickih razloga, a pogotovo materijalnih, izlozba do danas nije ostvarena.

Od 1952 godine Narodni muzej u Rijeci je stavio u svoj plan sistematsko skupljanje i proucavanje etnografske gradje svog terena (Istre, Hrvatskog Primorja i Gorskog Kotara) tako da se dosada u muzeju prikupila veća kolicina narodnih nosnji i ostalog etnografskog materijala. Pored toga imajući u planu jedno izlozbeno odjeljenje posvećeno svim republikama, Narodni muzej u Rijeci je počeo prikupljati i narodne nosnje iz svih krajeva naše zemlje.

U razgovoru sa Upraviteljem ovog muzeja prof. Franjković se u aprilu mjeseca prošle godine upoznao sa nastojanjima i planom našeg muzeja. Tom prilikom je bila spomenuta i Upatija kao mjesto gdje bi riječki muzej priredjivao povremene etnografske izlozbe u umjetnickom paviljonu.

5. Stvaranje Etnografskog muzeja FNRJ u Upatiji, po našem misljenju, nema osnova, u prvom redu, jer je Upatija teritorijalno na periferiji zemlje, jer nema uslove za rad jedne tako zamasne naucne ustanove i jer to iziskiva ogromne izdatke za personal i održavanje zgrade, makar sve ostalo finansirale republike. Zatim kao najvažnije dosla bi u pitanje zgrada za tako jedan veliki centralni muzej, a koliko je nama poznato, Upatija je ionako oskudijeva u prostoru, specijalno hotelskom, da ne bi bila u stanju ustupiti nijednu veliku zgradu za te svrhe;

Samo finansiranje personala tako velike ustanove, gdje bi svako odjeljenje republike trebalo imati bar jednog kustosa (6 republika 6 kustosa), pa tehnicko osoblje i pomocno, toliko bi obteretili opcinu Upatiju da je nevjerovatno da bi ona bila u stanju na to pristati.

7. Cini nam se da prof. Franković brka pojam muzeja i izlozbenog salona. Iz njegovog elaborata se ne može tačno zakljuciti šta on zeli, s jedne strane on to naziva muzej a s druge strane to izgleda zaista kao da i on misli na neku vrstu izlozbenog salona. Po njegovom misljenju je svrha ove ustanove da omoguci pojedinim republikim muzejima da izlazu svoj materijal u Upatiji. On kaže: "konkretno, muzejsko odjeljenje Narodne republike Makedonije imalo bi svoju prostoriju... Mislim tako i zaostale republike." S te strane on misli pravilno. Upatija treba i po našem misljenju da osigura izlozbeni etnografski salon u kojem bi izlagale sve republike. I samedjutim ne slazemo s tim da se to nazove etnografski muzej FNRJ jer ni u kom slucaju takav salon nema karakter muzeja (muzeji su ustanove koje trebaju da sakupljaju, cuvaju i naucno obradjuju) jer bi se sav rad oko sakupljanja ~~ik~~ i izucavanja izlozbenog materijala vrsio po našem misljenju u centralnim republikim muzejima a ne u Upatiji gdje je nemoguće, a tek gotove izlozbe bi se organizirale i odnosile u Upatiju.

8. Uprava ovog muzeja smatra da ostvarenje ovakog etnografskog izlozbenog salona u Upatiji treba povjeriti našim iskusnim muzejskim strucnjacima i etnografima, koji su takve izlozbe vec priredjivali u zemlji i inozemstvu, a za prvo vrijeme bi se u te svrhe mogao iskoriscavati umjetnicki saon u Upatiji. Sredstva za te izlozbe bi po našem misljenju dotirali republikni Svajeti svojim centralnim etnografskim muzejima koji bi priredjivali izlozbe u Upatiji. Upatija bi tim izlagacima pružala prostorije, dnevnice ili, nagrade kustosu i personalu. Time bi preko mrtve sezone u Upatiji, Upatijska opcina bila postedjena nepotrebnih izdataka.

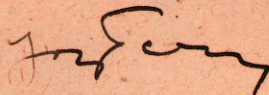
9. U najskorije vrijeme nas muzejce organizirati izlozbu svog etnografskog odjela te ce strani moci, prosavsi kroz Rijeku, isto tako upoznati našu nacionalnu kulturu.

10. Kako se mi bavimo vec nekoliko godina idejom etnografskog salona u

Opatiji, to smo stekli ovo misljenje samostalno, naosnovu iskustava te ponavljamo da smatramo ostvarenje etnografskog salona ostvarivo ali se ni u kom slucaju ne slazemo sa otvaranjem Centralnog Etnografskog muzeja FNRJ u Opatiji iz gore navedenih razloga.

S.F.-S.N.

Upravitelj:
(* erisic prof Josip)

Društvo muzejsko - konzervatorskih radnika

N. R. Hrvatske

Z A G R E B

Broj

25

Dne

14. I

1956